

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมตามที่เป็นจริงและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ตามตัวแปร เพศและระดับชั้น

สมมติฐานของการวิจัย

จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตกมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้น 2 ตัวแปรคือ เพศและระดับชั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่ได้จากการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic random sampling) จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบสำรวจของ ชัยพร วิชชาวุธและคณะมี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพทางเพศและระดับชั้นของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสำรวจจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นการกระทำต่อตนเอง ซึ่งครอบคลุมการกระทำที่สำคัญ 3 กลุ่มได้แก่ การควบคุมตนเอง การประเมินตนเองและการปฏิบัติต่อตนเอง 20 ข้อ แต่ละข้อมีคำถาม 4 คำถามหรือ 4 มาตรฐานคือ (1) เคยทำหรือไม่ (2) จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส (3) เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ (4) คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส แต่ละคำถามให้ตอบแบบประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ (ให้คะแนน 3, 2 และ 1 ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตัวแปรต้น และเป็นรายมาตรา โดยใช้ค่า t (t -test)

สรุปผลการวิจัย

1. การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก เวียงลำคัมรายมาครดังนี้

1.1 การปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด ในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่" ปรากฏว่า เคยทำบ่อยๆ มีจำนวน 15 ข้อ ข้อที่เคยทำบ่อยที่สุดคือ การปรับปรุงตนเองกับการปลอมใจตนเอง และที่เคยทำบ่อยๆรองลงมาเรียงตามลำดับคือ ความรู้สึกผิด ความรู้ตัวไม่ประมาณ การสำรวจตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย ความมีวินัยต่อตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การลงโทษตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองและการหลีกเลี่ยงอบายมุข ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุดคือ ความพอใจในตนเอง

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้ โดยจำแนกตามตัวแปรต้นคือเพศและระดับชั้น ปรากฏว่า

1.1.1 นักศึกษาชายมีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำบ่อยๆจำนวน 14 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรับปรุงตนเองและความรู้สึกผิด ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุดคือ การแลงดองอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ สำหรับนักศึกษา

หญิงนั้น มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำบ่อยๆจำนวน 15 ข้อ ซึ่งข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปลอบใจตนเอง ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือความพอใจในตนเอง

1.1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำบ่อยๆจำนวน 14 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปลอบใจตนเอง ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุดคือ ความพอใจในตนเอง สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นั้น มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำบ่อยๆจำนวน 16 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรับปรุงตนเอง ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.2 ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่าจะทำแน่ๆถ้ามีโอกาสจำนวน 14 ข้อ ซึ่งข้อที่จะทำแน่ๆมากที่สุดคือ การปรับปรุงตนเอง และที่จะทำแน่ๆรองลงมาเรียงตามลำดับคือ ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย การรักษาสุขภาพตนเอง ความรู้ทั่วไปไม่ประมาท ความเชื่อมั่นในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การสำรวจตนเอง ความรู้สึกผิด การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

เมื่อพิจารณาศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้ โดยจำแนกตามตัวแปรต้นคือ เพศและระดับชั้นปรากฏว่า

1.2.1 นักศึกษาชายมีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำแน่ๆถ้ามีโอกาสจำนวน 15 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรับปรุงตนเอง ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะไม่ทำถ้ามีโอกาสคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ส่วนนักศึกษาหญิงนั้นมีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำแน่ๆถ้ามีโอกาสจำนวน 14 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรับปรุงตนเอง ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.2.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำ

แน่ๆว่ามีโอกาสจำนวน 14 ข้อ ข้อที่อยู่อันดับแรกได้แก่ การปรับปรุงตนเอง ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นั้นมีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำแน่ๆว่ามีโอกาสจำนวน 15 ข้อ ซึ่งข้อที่อยู่อันดับแรกได้แก่ การปรับปรุงตนเอง ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.3 การปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดในมาตรา 3

"เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ปรากฏว่า เคยเห็นบ่อยๆมีจำนวน 10 ข้อ ข้อที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุดคือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยๆรองลงมาเรียงตามลำดับคือ การให้รางวัลตนเอง ความรู้ทั่วไปไม่ประมาท ความภาคภูมิใจในตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การระงับความอยากและการค้ำทาน การขี้ขลาด การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการปรับปรุงตนเอง ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ความละเอียดใจ

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้ โดยจำแนกตามตัวแปรต้นคือเพศและระดับชั้น ปรากฏว่า

1.3.1 นักศึกษาชายมีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยๆจำนวน 6 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ สำหรับนักศึกษาหญิงนั้น มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยๆจำนวน 8 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.3.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยๆจำนวน 10 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุดคือ ความละเอียดใจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นั้นมีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยๆจำนวน 10 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ความละเอียดใจ

1.4 ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ๆ ถ้ามีโอกาส มีจำนวน 8 ข้อ ข้อที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ๆมากที่สุดคือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ๆรองลงมาเรียงตามลำดับคือ การให้รางวัลตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรู้ทั่วไปไม่ประมาท ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่า คนอื่นจะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

เมื่อพิจารณาศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้ โดยจำแนกตามตัวแปรต้นคือเพศและระดับชั้น ปรากฏว่า

1.4.1 นักศึกษาชายมีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ๆถ้ามีโอกาสจำนวน 9 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุดคือ ความละเอียดใจ สำหรับนักศึกษาหญิงนั้น มีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ๆถ้ามีโอกาสจำนวน 10 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือความละเอียดใจ

1.4.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่า คนอื่นจะทำแน่ๆถ้ามีโอกาสจำนวน 7 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่า คนอื่นจะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นั้นมีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ๆถ้ามีโอกาสจำนวน 8 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

2. เปรียบเทียบจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาทามตัวแปรต้น 2 ตัวคือ เพศและระดับชั้น ดังนี้

2.1 เพศ

2.1.1 มาตรา 1 "เคยทำหรือไม่" ปรากฏว่าการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1 ของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้เป็นรายข้อพบว่ามีจำนวน 1 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวคือนักศึกษาชายเคยปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่านักศึกษาหญิง

2.1.2 มาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่าศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 2 ของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้เป็นรายข้อพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไปทุกข้อ

2.1.3 มาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ปรากฏว่าการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 3 ของนักศึกษาชายและหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้เป็นรายข้อพบว่ามีจำนวน 4 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ได้แก่ การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยู่ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความขยันหมั่นเพียร และการหลีกเลี่ยงอบายมุข กล่าวคือนักศึกษาหญิงเคยเห็นคนอื่นปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยู่ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความขยันหมั่นเพียร และการหลีกเลี่ยงอบายมุข มากกว่านักศึกษาชาย

2.1.4 มาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 4 ของนักศึกษาชายและหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้ เป็นรายข้อพบว่ามีจำนวน 2 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ การให้รางวัลตนเองและการรักษาสุขภาพตนเอง กล่าวคือ นักศึกษาชายคิดว่า ถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพตนเอง มากกว่านักศึกษาหญิง ส่วนนักศึกษาหญิงคิดว่าถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการให้รางวัลตนเองมากกว่านักศึกษาชาย

2.2 ระดับชั้น

2.2.1 มาตรา 1 "เคยทำหรือไม่" ปรากฏว่าการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้เป็นรายข้อพบว่ามีจำนวน 4 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความขยันหมั่นเพียร การหลีกเลี่ยงอบายมุขและการให้รางวัลตนเอง กล่าวคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เคยปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เคยปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร การหลีกเลี่ยงอบายมุข และการให้รางวัลตนเอง มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

2.2.2 มาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 2 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้ เป็นรายข้อพบว่ามีจำนวน 2 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ การหลีกเลี่ยงอบายมุขและการรักษาสุขภาพตนเอง กล่าวคือ ถ้ามีโอกาสนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพตนเอง

มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ถ้ามีโอกาสจะปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับ การหลีกเลี่ยงอบายมุขมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

2.2.3 มาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ปรากฏว่าการปฏิบัติ กิจกรรมในมาตรา 3 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรมในมาตรานี้เป็นรายข้อพบว่ามี จำนวน 1 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งแก่ ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่การรักษาสุขภาพของตนเอง กล่าวคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เคย เห็นคนอื่นปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพตนเองมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4

2.2.4 มาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า ศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรมในมาตรา 4 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรมในมาตรานี้เป็น รายข้อพบว่ามีจำนวน 2 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติทั้งแก่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียรและการปรับปรุงตนเอง กล่าวคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดว่า ถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการปรับปรุงตนเอง มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คิดว่า ถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติกิจกรรม เกี่ยวกับการขยันหมั่นเพียรมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษา วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 มาตราพบว่า มีจำนวนข้อของการปฏิบัติกิจกรรมและ ศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรมรวม 4 มาตราดังนี้

1.1 การปฏิบัติกิจกรรมและศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษา วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 มาตรา พบว่า มีจำนวนข้อของการปฏิบัติกิจกรรมและศักยภาพ ของการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับสูงตรงกัน 8 ข้อ คือ ความรู้ทั่วไปไม่ประมาท ความขยัน หมั่นเพียร ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การให้รางวัลตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย และการปรับปรุงตนเอง

จากผลการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่านักศึกษาวิทยาลัยครูปฏิบัติจริยธรรม และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมสูง จำนวน 8 จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพนมไพโร อภารักษ์ (2526 : 165) ที่พบว่าพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มของพฤติกรรมจริยธรรมของตนเอง ตามคำรายงานของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง อยู่ในระดับสูง 7 พฤติกรรม คือ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความขยันหมั่นเพียร ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การปรับปรุงตนเอง และการปรุ่่งแต่งร่างกาย ส่วนจริยธรรมด้านการให้รางวัลตนเองอยู่ในระดับกลาง และผลการวิจัยของ ชัยพร วิชชาวุธและคณะ (2526 : 157,165) พบว่า พฤติกรรมจริยธรรมของคนไทยที่มีศักยภาพสูง 5 พฤติกรรม คือ การไม่ประมาท การขยันหมั่นเพียร การรักษาสุขภาพ การปรับปรุงตนเอง และการรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง แสดงว่าการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมดังกล่าว เป็นคุณลักษณะของคนดีและครูที่ดีที่พึงประสงค์ ดังเช่นการวิจัยของเนลียว นูร์รักกีและคณะ (2520:16-20) พบว่า ลักษณะครูที่ดีคือ มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ มีสุขภาพดี และแต่งกายสะอาดสุภาพ ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมด้านการปรับปรุงตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการปรุ่่งแต่งร่างกายนั้นได้รับการยอมรับจาก ธนู แสงศักดิ์ (2505 : 84-100) และสุรินทร์ สรสิริ (2515 : 3-9) ว่า จริยธรรมดังกล่าวเป็นคุณลักษณะของครูที่ดีเช่นกัน

การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมสูง 8 ประการนั้น เป็นคุณลักษณะของครูที่ดีที่พึงประสงค์ กล่าวคือผู้ที่มีจริยธรรมด้านความรู้ตัวไม่ประมาท ย่อมมีความระมัดระวังในการปฏิบัติกิจการงานทั้งปวงมิให้เกิดผลเสีย และสำเร็จตามกำหนด เมื่อประกอบกับการมีจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร ซึ่งหมายถึงการทำงานด้วยความพยายามอย่างสม่ำเสมอแล้ว ย่อมเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้นักศึกษาปฏิบัติจริยธรรม 2 ประการนี้ประสบความสำเร็จในการศึกษาอย่างแน่นอน และเมื่อจบการศึกษาไปปฏิบัติหน้าที่ครูก็ย่อมประสบความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพครูเช่นกัน จริยธรรมกลุ่มการควบคุมตนเอง ด้านความรู้ตัวไม่ประมาทและความขยันหมั่นเพียรนี้ มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมกลุ่มการปฏิบัติต่อตนเองที่พบในการวิจัยนี้คือ การให้รางวัลตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การปรุ่่งแต่งร่างกายและการปรับปรุงตนเอง กล่าวคือ เมื่อนักศึกษาปฏิบัติจริยธรรมด้านความรู้ตัวไม่ประมาทและความขยันหมั่นเพียร เช่นการรักษาสุขภาพตนเอง โดยการปฏิบัติตนตามหลักสุขอนามัยเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง การปรุ่่งแต่งร่างกายให้สุภาพ

เรียบร้อยและการปรับปรุงแก้ไขการกระทำที่บกพร่องของตนให้ดีขึ้นนั้น ย่อมเป็นจริยธรรมที่ดี ที่ถูกที่ควร ซึ่งนำผลสำเร็จมาสู่ผู้ปฏิบัติ และเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ปฏิบัติที่ดี ที่ถูกที่ควรต่อไปอีก นักศึกษาจึงเลือกปฏิบัติจริยธรรมค่านการให้รางวัลตนเองควบคู่ไปด้วย ซึ่งเป็นการปฏิบัติจริยธรรมที่ดีที่ถูกที่ควรอย่างสอดคล้องกัน อันเป็นผลให้นักศึกษามีการปฏิบัติจริยธรรมต่อเนื่องไปยังกลุ่มการประเมินตนเอง ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง คือชื่นชมต่อผลการกระทำของตนเอง และบังเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะกระทำสิ่งที่ดี ที่ถูกต้องเหล่านั้นเป็นต้น

การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาตามผลการวิจัยนี้แสดงว่า การศึกษาอบรมตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู (2525 : 2) ที่มีความมุ่งหมายเน้นนักศึกษาครู"ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู..." กับการที่นักศึกษาได้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มีนักศึกษาส่วนใหญ่พึงพอใจในการปฏิบัติจริยธรรม ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสคบหาสมาคมกับผู้ปฏิบัติจริยธรรมเช่นเดียวกัน ตรงตามหลักการของสังคมประภค (Socialization) ที่ว่า "สถานศึกษา เป็นสถานที่ที่ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้วิชาการต่างๆ อย่างเป็นทางการ และยังเป็นสถานที่ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสคบหาสมาคมกับเพื่อนฝูงในวัยเดียวกัน ในขณะที่เดียวกันก็มีโอกาสได้รับความรู้ และคุณค่าต่างๆ สถานศึกษาจึงมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนได้มาก"(สุพิตรา สุภาพ 2525:67) ด้วยระบบการศึกษาอบรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมของวิทยาลัยครูตามที่กล่าวมานี้ ย่อมเป็นผลให้นักศึกษาวิทยาลัยครูมีการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม บางประการอยู่ในระดับสูง

การที่นักศึกษาปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม 8 ประการนี้ อยู่ในระดับสูงนั้น ย่อมสร้างความมั่นใจในระบบการศึกษาอบรม และการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมนักศึกษา ของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง ทำให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง มีทิศทางในการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมจริยธรรมที่นักศึกษาปฏิบัติในระดับสูงอยู่แล้ว และที่นักศึกษายังปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางนั้น ให้พัฒนาขั้นสู่การปฏิบัติจริยธรรมในระดับสูง เพื่อความเป็นคนดี ครูดี ต่อไป

1.2 การวิจัยครั้งนี้พบว่า การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง อยู่ในระดับปานกลาง เฉพาะที่อยู่

ใน 4 อันคัมสุทท้ายของ 4 มาตร มี 4 ก้านคือ ความละอายใจ การแสดงอารมณ์-อย่างถูกกาลเทศะ ความพอใจในตนเอง การระงับความอยากและการต้านทานการ-ยั่วยุ แม้ว่านักศึกษาปฏิบัติจริยธรรมเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะจะไม่เกิดปัญหา เฉพาะหน้าที่รุนแรงก็ตาม แต่เนื่องจากนักศึกษาปฏิบัติจริยธรรม 4 ก้านนี้อยู่ใน 4 อันคัม-สุทท้าย ทั้ง 4 มาตร ซึ่งแสดงว่า มีศักยภาพที่จะปฏิบัติ เช่นนี้ต่อไปถ้ามีโอกาส ถ้าหาก การพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ปล่อยให้คุณลักษณะเหล่านี้ลดน้อยลงไป ย่อมเป็นอุปสรรคต่อ การพัฒนาคนดี ครูดี มีจริยธรรมอย่างแน่นอน ทั้งนี้เพราะการที่นักศึกษามีการปฏิบัติ-ตนด้านความละอายใจค่อนข้างน้อยนั้น เป็นสิ่งที่แสดงว่า นักศึกษาอาจจะประพฤติดี-ทางกาย และวาจาได้โดยง่าย เมื่อหากความละอายใจแล้ว การปฏิบัติตนเพื่อควบคุม-ตนเองย่อมลดลง จะเห็นว่า นักศึกษาแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะค่อนข้างน้อย-ตามไปด้วย

ส่วนจริยธรรมด้านความพอใจในตนเองนั้น เป็นจริยธรรมที่ ส่งเสริมจิตใจให้บริสุทธิ์ บรรเทาความโลภ ผู้ที่มีความพอใจในตนเอง ย่อมพึงพอใจ-ในลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ตามที่ตนพึงมีพึงได้ จิตใจสงบสุข จึงเป็นจริยธรรมที่ ควรส่งเสริมให้เกิดแก่นักศึกษา. แต่ผลการวิจัย ปรากฏว่านักศึกษาปฏิบัติจริยธรรม-ก้านนี้ค่อนข้างน้อย เป็นสิ่งกระตุ้นให้มีใจทะยานอยาก จิตเร่าร้อนกระวนกระวาย-ปรารถนาที่จะแสวงหาสิ่งมาปรนเปรอความทะยานอยากของคนอยู่ร่ำไป ไม่มีที่สิ้นสุด-สมดังที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระวชิรญาณวโรรส (2520 : 41) กล่าวว่า "คัมहा คือความทะยานอยาก ชื่อว่า สมุทัย เป็นเหตุให้เกิดทุกข์" จะเห็นว่า เมื่อ-นักศึกษาปฏิบัติจริยธรรมด้านความพอใจในตนเองค่อนข้างน้อยแล้ว การระงับความ-อยากและการต้านทานการยั่วยุ ของนักศึกษาย่อมลดลง นักศึกษามีแนวโน้มที่จะหาก-การหักห้ามใจ มิให้ประพฤติดุจริตมากขึ้น ถ้าปล่อยให้การปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษ-คงสภาพเช่นนี้ต่อไป อาจจะนำมาซึ่งความเดือดร้อนเสื่อมเสียชื่อเสียงแก่วิทยาลัยครู-และมีผลต่อการศึกษาก่อเยาวชนของชาติอีกด้วย

ปัญหาทางการปฏิบัติจริยธรรมที่มีแนวโน้มว่าจะบกพร่องของ-นักศึกษาวิทยาลัยครูตามที่เสนอมานี้ ย่อมเป็นประโยชน์แก่วิทยาลัยครู ที่จะเร่งดำเนินการ-ปรับปรุง แก้ไข และจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติจริยธรรม 4 ก้าน ที่-มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อยอยู่นั้น ให้มีการปฏิบัติสูง เช่นเดียวกับจริยธรรมก้านอื่นต่อไป

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครุภาคตะวันตก โดยพิจารณาตามตัวแปรต้น 2 ตัวแปรคือ เพศและระดับชั้น

2.1 เพศ

ก. จากผลการวิจัยทั้ง 4 มาตรการ ปรากฏว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 7 ข้อ คือ นักศึกษาชายปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้านความเชื่อมั่นในตนเองและการรักษาสุขภาพตนเองมากกว่านักศึกษาหญิง ส่วนนักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่านักศึกษาชายด้าน การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยู่ ความขยันหมั่นเพียร ความรู้ตัวไม่ประมาท การหลีกเลี่ยงอบายมุขและการให้รางวัลตนเอง ผลการวิจัยนี้อธิบายได้ว่า เนื่องจากมาตรฐานการปฏิบัติตนของเพศชายและเพศหญิงต่างกันไปตามคนละแนว โดยสังคมจะเข้มงวดกวดขันความประพฤติของหญิงมากกว่าชายและเพราะว่าการอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดและจำกัดขอบเขตของลูกสาวในขณะที่ลูกชายทำอะไรก็ตามใจชอบ นอกจากนี้โดยธรรมชาติแล้ว เพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันทั้งโครงสร้างทางกายและจิตใจ ความต้องการทางสังคมซึ่งไม่ต้องการให้ชายและหญิงมีพฤติกรรมเหมือนกัน โดยสังคมไทยเน้นให้เด็กชายมีความอดทนกล้าหาญมากกว่าหญิง (อุทัย หิรัญโท 2515: 191-192) ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูเหล่านี้มีผลต่อบุคลิกภาพ เจตคติ แนวคิดและการกระทำหลายอย่างแตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาชายปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้าน ความเชื่อมั่นในตนเองและการรักษาสุขภาพตนเองมากกว่านักศึกษาหญิง และนักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้าน การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยู่ ความขยันหมั่นเพียร ความรู้ตัวไม่ประมาท การหลีกเลี่ยงอบายมุขและการให้รางวัลตนเองมากกว่านักศึกษาชาย

ข. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่ไม่แตกต่างกันทั้ง 4 มาตรการมี 13 ข้อคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความมีวินัยต่อตนเอง ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การสำรวจตนเอง การให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้สึกผิด ความละอายใจ การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง การปรุงแต่งร่างกายและ

การปรับปรุงตนเอง แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมและ ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมดังกล่าวสอดคล้องกัน ถึงแม้ว่านักศึกษาชายและนักศึกษา หญิงจะมีความแตกต่างกันในการรับรู้บทบาททางเพศ และได้รับการเลี้ยงดูแตกต่างกันก็ ตาม แต่ความแตกต่างเหล่านี้ เพียงแต่ทำให้นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการปฏิบัติ จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมบางประการแตกต่างกัน แต่มิได้ทำให้ - การปฏิบัติจริยธรรมทั้งหมดต้องแตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาชายและ - นักศึกษาหญิงมีโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษาเล่าเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และที่สำคัญคือ นักศึกษาทั้งสองเพศได้รับการศึกษาอบรมจากหลักสูตรเดียวกัน ย่อมได้ รับการอบรมสั่งสอนให้ทำพฤติกรรมที่ดี ที่ถูก ที่ควรไม่แตกต่างกัน และการปฏิบัติ จริยธรรมเหล่านี้ ล้วนเป็นการกระทำที่สังคมถือว่าทุกคนควรประพฤติปฏิบัติ โดยไม่ เลือกว่าเป็นหญิงหรือชาย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับถาวรวิจัยของพนมไพโร อภรณ์รัตน์ (2526 : 142) ที่ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง ของนักเรียน ครู และผู้ปกครองจำนวน 2834 คนพบว่า เพศหญิงและเพศชายมี - พฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับผู้วิจัย 3 พฤติกรรม คือ ความ พอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และความละเอียดใจ และผลการวิจัยของ วิระวรรณ อามระกษ (2522 : 62-65) ที่ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทาง จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครจำนวน 445 คน พบ ว่า ค่านิยมของนักเรียนชายและหญิงด้านความมีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกัน จึงตรง กับผลการวิจัยในครั้งนี้ ที่พบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมบางประการ ไม่แตกต่างกัน

ค. จากผลการวิจัยทั้ง 4 มาตรการ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมแตกต่างกัน 7 ข้อ และอีก 13 ข้อ ไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์ต่อการ ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาครูค่อนข้างน้อย ซึ่ง ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ง. เมื่อพิจารณาผลการวิจัยโดยส่วนรวมทั้ง 4 มาตรการ พบว่า นักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่านักศึกษาชาย - จำนวน 5 ข้อ และนักศึกษาชายปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมาก

กว่านักศึกษาหญิงจำนวน 2 ชื่อ จึงสรุปได้ว่า นักศึกษาหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมบางประการมากกว่านักศึกษาชาย

2.2 ระดับชั้น

ก. เมื่อพิจารณาผลการวิจัยทั้ง 4 มาตรการ ปรากฏว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ด้าน กล่าวคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 ด้าน คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การรักษาสุขภาพตนเอง และการปรับปรุงตนเองด้านการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะนั้น เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูเป็นเวลาน้อยกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 จึงมีความคุ้นเคยกับครู - อาจารย์ บรรยายภาคและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา น้อยกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 อาจเป็นผลให้เคร่งครัดต่อการแสดงมารยาท และแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ดังการวิจัยของ นุปผา สีมาวรพ์ ที่พบว่า นิสิตที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมากกว่า 2 ปี ลดความเคร่งครัดในวัฒนธรรมไทยมากกว่านิสิตที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยระหว่าง 1-2 ปี (นุปผา สีมาวรพ์ 2518:28-30) ส่วนด้านการรักษาสุขภาพตนเองนั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปฏิบัติมากกว่าชั้นปีที่ 4 อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย มีความสนใจที่จะเอาใจใส่และรักษาสุขภาพตนเอง เพื่อเรียกร้องความสนใจแก่เพื่อนๆ และเพศตรงข้ามมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ประกอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เคยชินกับกิจนิตยที่เคยปฏิบัติเมื่ออยู่หอพักนักศึกษาของวิทยาลัยในชั้นปีที่ 1 ซึ่งชอบเล่นกีฬา ออกกำลังกายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเป็นประจำ อันเป็นผลให้นักศึกษาปีที่ 2 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้านการรักษาสุขภาพตนเอง มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนการที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้านการปรับปรุงตนเองมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อยู่ในระยะเวลาอบรมเพื่อเตรียมตัว เป็นนักศึกษาฝึกสอนเป็นครั้งแรก ซึ่งนักศึกษาได้รับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบุคลิกภาพ และเทคนิคการสอนจากอาจารย์ที่รับผิดชอบ เพื่อแก้ไขปรับปรุงตนเองให้มีมาตรฐานดีขึ้นอยู่เสมอ เป็นผลให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการปรับปรุงตนเองมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4

ผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพียร การหลีกเลี่ยงอบายมุข และการให้รางวัลตนเอง มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาชั้นสูงสุดของวิทยาลัย ย่อมคำนึงถึงอาชีพและความก้าวหน้าในอนาคตของตนเอง และสนใจที่จะใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อความก้าวหน้าของชีวิต จริงจังกับชีวิต ไม่สนใจกับเรื่องไร้สาระที่เป็นการทำลายความก้าวหน้าของชีวิต กับทดแทนความสำเร็จของชีวิต ด้วยการให้รางวัลตนเอง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ปฏิบัติตนตามมาตรฐานที่ดี ที่ถูกต้อง และที่ควรต่อไป ดังนั้นผลการวิจัยจึงพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์เพียร การหลีกเลี่ยงอบายมุข และการให้รางวัลตนเองมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

ข. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยทั้ง 4 มาตรฐานรวม 14 ด้านคือ การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยุ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความมีวินัยต่อตนเอง ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การสำรวจตนเอง การให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกผิด ความละเอียดใจ การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเองและการปรุ้งแต่งร่างกาย การที่นักศึกษาทั้งสองระดับปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันนั้น อภิปรายได้ว่า เนื่องจากวิทยาลัยครูมีระบบการพัฒนาจริยธรรมแก่นักศึกษาของวิทยาลัย 3 ประการคือ ประการแรก คือการจัดกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาจริยธรรมนักศึกษา เช่น โครงการส่งเสริมจริยธรรม ชุมชนพุทธศาสน์ ศูนย์วัฒนธรรมวิทยาลัยครู โดยมีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะกรรมการพัฒนาจริยศึกษาของวิทยาลัย และศูนย์วัฒนธรรมวิทยาลัยครูรับผิดชอบดำเนินการกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมกระทำโดย การจัดนิทรรศการพัฒนาจริยธรรมโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ การเชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงมาปาฐกถา การจัดป้ายคำขวัญส่งเสริมจริยธรรม การออกวารสารประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการปฏิบัติธรรมโดยการรักษาศีลและเจริญสมาธิ การยกย่องนักศึกษาที่ปฏิบัติดี การจัดบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ไว้บริการนักศึกษา กิจกรรมเหล่านี้มุ่งที่จะให้ความรู้ และแนวทางในการปฏิบัติตนตามจริยธรรม

ที่ดี เพื่อเป็นข้อมูลให้นักศึกษาสามารถตัดสินใจที่จะเลือกปฏิบัติจริยธรรมด้วยตนเอง

ประการที่สอง การพัฒนาจริยธรรมโดยระบบหอพักนักศึกษาของวิทยาลัย ซึ่งวิทยาลัยมุ่งวางรากฐานการปฏิบัติจริยธรรมแก่นักศึกษาส่วนใหญ่ในชั้นปีที่ 1 เพื่อให้เป็นนักศึกษาที่ดีของวิทยาลัยต่อไป ระบบหอพักมุ่งเน้นการปฏิบัติตามจริยธรรมที่ดีเป็นหลัก โดยให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตหอพักกับนักศึกษารุ่นพี่ที่ได้รับการคัดเลือกกว่าเป็นคนดี และมีทักษะในการเป็นผู้นำให้ผู้อื่นปฏิบัติดีตาม แต่ละหอพักจะมีอาจารย์ที่มีสมรรถภาพในการพัฒนา - นักศึกษา ซึ่งนักศึกษาใหม่เหล่านี้ จะได้รับการฝึกให้สามารถควบคุมตนเองและสามารถตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งที่ถูกที่ควรได้ เมื่อนักศึกษาเหล่านี้ศึกษาในชั้นที่สูงขึ้น คือชั้นปีที่ 2 หรือชั้นปีที่ 4 คุณสมบัติเหล่านี้ก็เป็นรากฐานการปฏิบัติจริยธรรมที่ดีต่อไป ประการที่สาม การพัฒนาจริยธรรมโดยระบบการเรียนการสอน ซึ่งกระทำโดยการศึกษาวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรม เช่นวิชาพุทธศาสนา วิชาปรัชญา วิชาจริยศาสตร์ วิชาปรัชญา และคุณธรรมสำหรับครูเป็นต้น วิชาเหล่านี้วางพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจและแนวทางในการปฏิบัติตนตามจริยธรรมแก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการเรียนการสอนวิชาอื่นและการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้น (Homeroom) มีส่วนสำคัญในการเสริม - ความรู้ ค่านิยม และเจตคติทางจริยธรรมแก่นักศึกษา โดยเฉพาะการฝึกให้นักศึกษาได้มีทักษะในการตัดสินใจต่อปัญหาและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมเสมอ กิจกรรมตามระบบพัฒนาจริยธรรมนักศึกษากังกล่าว สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ที่มีแนวคิดต่อการพัฒนาจริยธรรมที่ว่า "มนุษย์เรียนรู้จริยธรรมจากการได้รับประสบการณ์ตรง การได้อ่าน-ฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และจากการสังเกตพฤติกรรมกับผลของพฤติกรรมที่เกิดจากผู้อื่น ซึ่งเป็นผลให้ผู้ที่ได้รับการเรียนรู้สามารถตัดสินใจ เลือกกระทำพฤติกรรมตามแนวทางที่ดีของสังคม" (Bandura 1977:19-22)

ระบบการพัฒนาจริยธรรมของวิทยาลัยตามที่กล่าวมาเป็นการวางรากฐานพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 โดยส่วนรวมเป็นผลให้ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาทั้งสองระดับชั้นอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่ และเป็นผลให้การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาทั้งสองระดับชั้นที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งตรงกับการศึกษาของอนุสรณ์ อรรถศิริ (2516) ได้เปรียบเทียบจริยธรรมของ

อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรีและนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในจริยธรรมที่ศึกษาทุกประการ นอกจากนี้ผลการวิจัยของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ที่ประมวลผลการวิจัยด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกือบสิบเรื่องให้ผลที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ไม่พบว่าคนที่มีอายุมากและระดับการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการโกง ขโมย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการเห็นแก่ส่วนรวมแตกต่างจากคนที่อายุน้อย (ดวงเคื่อน พันธุมนาวิน 2524:9-10 อ้างอิงมาจาก Kohlberg 1964a:392-405) จะเห็นว่าการวิจัยเปรียบเทียบจริยธรรมของผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกันที่กล่าวมาสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้คือ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของผู้มีระดับการศึกษาต่างกัน

ค. จากผลการวิจัยทั้ง 4 มาตรการแสดงให้เห็นว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกัน 14 ก้าน และอีก 6 ก้านแตกต่างกัน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระดับชั้นมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูค่อนข้างน้อย

ง. เมื่อพิจารณาผลการวิจัยโดยส่วนรวมทั้ง 4 มาตรการพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันจำนวน 14 ก้าน และแตกต่างกัน 6 ก้านนั้น ปรากฏว่านักศึกษาแต่ละระดับชั้นปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่ากันอยู่ระดับชั้นละ 3 ก้าน จึงสรุปได้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

จ. การที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นั้น ผู้วิจัยพบว่าเป็นปัญหาในการพัฒนาจริยธรรม นักศึกษาของวิทยาลัยครูเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้รับความศึกษารายวิชาที่เกี่ยวกับจริยธรรมเพิ่มขึ้นจากระดับชั้นปีที่ 2 อีกอย่างน้อย 1 รายวิชา รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการปฏิบัติจริยธรรมของวิทยาลัยครูมากกว่า ซึ่งน่าจะเป็นผลให้การปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 แต่การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้นน่าจะเป็นเพราะระบบการเรียนการสอนจริยธรรมเน้นการพัฒนาองค์ประกอบด้านความรู้มากกว่าองค์ประกอบด้านการปฏิบัติจริยธรรม นอกจากนี้อาจเนื่องจาก

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สนใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและการงานมากกว่ากิจกรรมจริยธรรม เหตุนี้จึงกล่าวน่าจะเป็นข้อสังเกตของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาวิทยาลัย คุรุภาคตะวันออกเฉียงใต้พิจารณาปรับปรุงระบบการพัฒนาจริยธรรมแก่นักศึกษาต่อไป.

ข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับการนำไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปใช้ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการบริหารวิทยาลัยอาจนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายพัฒนาจริยธรรมแก่นักศึกษา
2. ศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครูที่รับผิดชอบการพัฒนาการสอนจริยธรรม จัดโครงการประชุมปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของ อาจารย์วิทยาลัยครู ให้เกิดผลในการพัฒนาค่านิยมและการปฏิบัติจริยธรรมเป็นสำคัญ
3. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลที่แสดงให้คณะกรรมการพัฒนาจริยธรรมและ อาจารย์วิทยาลัยครู ท่างตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันส่งเสริมการปฏิบัติ จริยธรรมแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นพิเศษ
4. เป็นทิศทางในการผลิตสื่อส่งเสริมการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม เฉพาะด้านที่ควรส่งเสริมเป็นพิเศษ
5. ผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) โดยให้นักศึกษาทราบ สถานภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของกลุ่มตน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงตนเองในทางที่ดี

เกี่ยวกับการทำการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมต่อตนเอง และต่อสังคมของนักศึกษาวิทยาลัยครูทุกระดับชั้น รวมทั้งสาเหตุหรือปัจจัยที่เป็นผลให้นักศึกษาปฏิบัติจริยธรรมเช่นนั้น
2. ควรศึกษาจริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ครูและผู้บริหาร ให้ครบองค์ประกอบจริยธรรม ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิดทางจริยธรรม ด้านความรู้สึทางจริยธรรมและด้านการปฏิบัติจริยธรรม
3. ควรศึกษาอิทธิพลของตัวแปรต้น เช่นการอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาของครอบครัว การใช้สื่อมวลชน ระดับสติปัญญา การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมทั้งสาเหตุหรือปัจจัยอื่นว่ามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมหรือไม่
4. ควรใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติจริยธรรมร่วมกับแบบสำรวจ เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น
5. ควรนำจริยธรรมของพุทธศาสนาเป็นหลักในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับจริยธรรมของประชากรกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย